

12

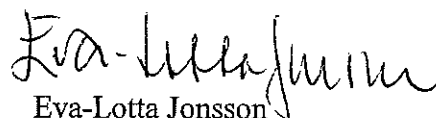
Till

Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2016-08-25**Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 156-607/2016

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektörEva-Lotta Jonsson
avdelningschef**Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med flera angående remiss om *Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad*. I budgeten för 2016 fick staden i uppdrag att genomföra en översyn för att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process och resursfördelning samt uppföljning av flyktingmottagandet. Därutöver gavs i uppdrag att utreda hur samordningen av stadens arbete med integrations- och flyktingfrågor kan utvecklas och organiseras för ett bra mottagande och etablering i arbetsliv och samhälle.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som presenteras och anser att det är av stor betydelse med en ökad samordning, långsiktig strategi och tydlig organisation för mottagandet av nyanlända och asylsökande i staden. Förslaget till fördelning av statsbidrag och generalschablon innebär ett tillskott av ekonomiska resurser till stadsdelsnämnderna, vilket är nödvändigt för att möta de kostnader som uppstår i samband med ett ökat flyktingmottagande.

BilagaRemiss om *Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad*
dnr 156-607/2016.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg i samarbete med ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med flera angående remiss om *Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad*. Remisstiden sträcker sig till 22 augusti 2016.

I budgeten för 2016 fick staden i uppdrag att genomföra en översyn för att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process och resursfördelning samt uppföljning av flyktingmottagandet. Därutöver gavs i uppdrag att utreda hur samordningen av stadens arbete med integrations- och flyktingfrågor kan utvecklas och organiseras för ett bra mottagande och etablering i arbetsliv och samhälle. Direktiv för projektet redovisas i bilagan. Projektet är organisatoriskt placerat inom välfärdsutvecklingsavdelningen inom stadsdelningskontoret och rapporterar till en strategisk styrgrupp. En projektchef leder det dagliga arbetet tillsammans med en operativ styrgrupp. Projektet löper från 1 februari 2016 till 1 februari 2017 med eventuell förlängning till 1 februari 2018.

Remissen om *Nyanlända och asylsökande i Stockholms stad* har beretts av välfärdsutvecklingsavdelningen i samråd med stadsutvecklingsavdelningen vid stadsledningskontoret. Samverkan har skett med berörda förvaltningar och bolag.

Sammanfattning av remissen

Under hösten 2015 anlände ett stort antal asylsökande till Stockholm stad. Stockholm tog under 2015 emot 5 300 ankomstbarn, det vill säga ensamkommande barn (under 18 år) vilka erbjöds tillfälliga boenden fram tills det att Migrationsverket beslutade om kommunanvisning. Under samma år anvisades Stockholm 2 143 ensamkommande barn från Migrationsverket för placering under asylprocessen.

Socialnämnden har det övergripande uppdraget i staden att ansvara för att de nyanlända som beviljats uppehållstillstånd och anvisas till kommunen får boende, praktiskt stöd, samhällsinformation och initialt ekonomiskt bistånd innan arbetsförmedlingens etablering påbörjas.

Stockholm stad ska enligt en ny förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner ta emot 2 810 vuxna och barn under 2016 för bosättning. Det är personer som har beviljats uppehållstillstånd av Migrationsverket.

Antalet nyanlända som kommer att anvisas under 2017 och 2018 förväntas bli betydligt högre. Migrationsverkets prognos från februari 2016 redovisar tre beräkningsalternativ för hur många asylsökande som antas komma till Sverige år 2016. Det högre alternativet ligger på 140 000 asylsökande, varav 27 000 ensamkommande barn. Det lägre alternativet ligger på 70 000 asylsökande varav 12 000 ensamkommande barn. Därutöver finns ett mellanalternativ som beräknas till 100 000 asylsökande varav 18 000 ensamkommande barn.

Enligt uppgift från Migrationsverket var det den 1 mars 2016, 1 121 asylsökande personer på Migrationsverkets anläggningsboende (ABO) i Farsta, 5 087 asylsökande personer i eget boende (EBO) oftast inneboende hos släkt eller vänner samt 1 903 asylsökande personer i annat boende, varav 1 892 är asylsökande ensamkommande barn placerade av socialtjänsten.

Migrationsverket har det övergripande ansvaret för vuxna och familjer som söker asyl medan socialtjänsten ansvarar för asylsökande ensamkommande barn. En annan grupp som också befinner sig i staden är ett okänt antal personer som ännu inte sökt asyl eller fått avslag på sin asylansökan. Staden har det yttersta ansvaret enligt socialtjänstlagen för den gruppen och kan vid behov bevilja akut nödbistånd.

Sedan den 1 april 2016 gäller en ny modell för anvisning av asylsökande ensamkommande barn och unga till kommunerna. Asylsökande ensamkommande barn ska anvisas efter ett fastställt promilletal, vilket för Stockholm är 79,66. Det innebär att om Migrationsverket tar emot 27 000 ensamkommande barn ska 2 151 barn anvisas till Stockholm. Alla anvisningar även de som sker på grund av anknytning inkluderas i detta beräkningssätt.

I syfte att säkerställa och utveckla stadens process och insatser i mottagandet av nyanlända och asylsökande föreslås ett antal uppdrag till stadens nämnder och bolag samt fördelning av statsbidrag och generalschablon. Därutöver föreslås att den projektplan som avser *Översyn av flyktingmottagande* godkänns.

De förslag som bedöms ha stor påverkan på stadsdelsnämnderna kommenteras nedan.

Boende

Att tillhandahålla boende är ett första led i mottagandet. I budget 2016 har stiftelsens hotellhem i Stockholm (SHIS) tillsammans med socialnämnden ålagts att bistå nyanlända med bostad. För detta ändamål ska AB Stockholmshem överlåta ett antal bostäder till SHIS varje år.

Kommunstyrelsen har stärkt organisationen med en samordningsfunktion för att säkerställa att det finns mark för att uppföra bostäder och andra boendelösningar. Inventering av möjlig mark för paviljonglösning visar att ca 1 200 lägenheter kan rymmas för cirka 2 300 personer. Ytterligare lägenheter kan omvandlas inom Micacas bestånd. Utöver platser för nyanlända behöver socialnämnden tillsammans med kommunstyrelsen tillföra ett antal platser för Hem för vård eller boende (HVB) för ensamkommande asylsökande barn.

De hyres- och lokalkostnader som SHIS har gentemot fastighetsägaren ska täckas av hyresintäkter som erhålls från hyresgästerna. Det förutsätter att de boende kan betala hyran inom ramen för etableringsstödet. Om så inte sker riskerar stadsdelsnämndernas kostnader för ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) att påverkas.

Fördelning av extra statsbidrag

Regeringen beslutade den 17 december 2015 att tilldela Stockholm stad 363,6 mnkr som tillfälligt stöd, med anledning av flyktingsituationen. Av dessa kan 335,6 mnkr användas under 2016. I ärendet föreslås att 61,0 mnkr fördelas till stadsdelsnämnderna varav Hässelby-Vällingby tilldelas 6,6 mnkr. Fördelningen utgår från antalet mottagna ensamkommande barn under 2015.

Fördelning av generalschablon

Migrationsverket betalar ut en ersättning till kommunen för etablering och introduktion av nyanlända personer (generalschablon). Ersättningen betalas ut för varje nyanländ person med uppehållstillstånd som tas emot av kommunen. Ersättningen betalas ut under en tvåårsperiod och ska täcka kostnader för etableringsinsatser som till exempel mottagande och praktiskt hjälp vid bosättning, merkostnader i skola, förskola, fritidshem och

barnomsorg, utbildning i svenska för invandrare, tolk och samhällsorientering.

Från och med den 1 januari 2016 har schablonersättningen höjts från 83 100 kr/år till 125 000 kr/år per person i åldern 0-64 år. Generalschablonen har fördelats till stadsdelsnämnderna efter avdrag för svenska för invandrare (sfi) och samhällsorientering samt viss hantering av särskilt förordnade förmyndare och vårdnadshavare inom överförmyndarnämnden. Från och med 1 januari 2016 föreslås att en större del av schablonbeloppet tilldelas stadsdelsnämnderna.

Stadens hantering och återsökning av statsbidrag

Arbetsmarknadsnämnden samordnar stadsdelsförvaltningarnas återsökning av statsbidrag och socialförvaltningen ansvarar för sammanställning av vissa underlag gällande ensamkommande barn/ungdom. En översyn gjord av konsultbolag KPMG visar att hantering av återsökning av statsbidrag skiljer sig åt mellan olika förvaltningar och det bör finnas möjligheter att underlätta arbetssättet. Stadsledningskontoret bedömer att resultatet från den översyn som KPMG gjort bör analyseras och en eventuell plan med förändringsförslag arbetas fram inom projektet *Översyn av flyktingmottagande*.

Övriga uppdrag till berörda nämnder

Inom projektet *Översyn av flyktingmottagande* har ett antal utvecklingsbehov gällande stadens mottagande och insatser för nyanlända och asylsökande identifierats. I ärendet föreslås att berörda nämnder startar eller fortsätter utvecklingsarbetet utifrån de frågor som definierats inom projektorganisationen.

- Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen uppmanar socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna att skyndsamt definiera och utforma ett likartad socialt stöd i hela staden, med särskilt fokus på barnperspektivet.
- Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen uppmanar socialnämnden att i samarbete med SHIS och stadsdelsnämnderna se över och öka tillgången på tillfälliga boenden för familjer.
- Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen uppmanar socialnämnden att tillsammans med

stadsdelsnämnderna stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utvecklar insatser anpassade för gruppen.

- Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen uppmanar till intensifierad samverkan mellan utbildning- och arbetsmarkandsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, stadsdelsnämnder när det gäller verksamhet för nyanlända barn och ungdomar.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen som presenteras och anser att det är av stor betydelse med en ökad samordning och en långsiktig strategi för mottagandet av nyanlända och asylsökande i staden. Det är viktigt med ett tidigt och samordnat stöd till nyanlända så att barnen ges möjlighet till förskola och skola samt att föräldrarna kommer in på arbetsmarknaden för att bli självförsörjande. En väl fungerande samverkan mellan Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna är en förutsättning för att ge stöd till nyanlända att etableras i samhället.

Andra parter som är viktiga för integrering av nyanlända är den ideella sektorn, näringslivet och civilsamhället. I detta arbete är stadsdelsnämndernas samverkan med det lokala föreningslivet och näringslivet av stor vikt.

Det är av stor betydelse att nyanlända får förutsättningar att etablera sig och leva ett självständigt liv och inte behöver bli beroende av socialtjänsten när det gäller boende och försörjning. Det är därför viktigt att hyrorna för genomgångsbostäder och andra bostäder som staden ansvarar för ligger på en sådan nivå att hyreskostnaderna täcks av den statliga etableringsersättningen och att den enskilde inte blir beroende av försörjningsstöd.

För nyanlända personer som bor i eget boende utgör Medborgarkontoren en plats där den enskilde kan få samhällsinformation och rådgivning i olika frågor. Det är av stor vikt att staden har ett gemensamt arbetssätt för hur information når ut till nyanlända som bor i eget boende oavsett om stadsdelen har ett medborgarkontor eller ej.

Förvaltningen anser att den nuvarande modellen för fördelning av ensamkommande barn till stadsdelsförvaltningarna behöver ses över för att säkerställa en rättvis fördelning. Den nuvarande fördelningsmodellen tar inte hänsyn till hur många ensamkommande barn som redan bor i stadsdelen och som har bosatt sig där utifrån att de har anknytning till redan bosatta familjer i stadsdelen. Det är viktigt att en fördelningsmodell även tar hänsyn till dessa faktorer vid fördelning av ensamkommande barn till stadsdelarna.

En stor del av stadens kostnader som är relaterade till flyktingmottagandet kan återsökas hos Migrationsverket. Enligt den översyn som konsultbolaget KPMG gjorde under hösten 2015 av stadens hantering för återsökning av statsbidrag framgår att arbetssätten skiljer sig åt mellan olika förvaltningar. Det är därför angeläget att staden ser över hur arbetet med återsökning av statsbidrag kan effektiviseras och förenklas för att säkerställa att staden erhåller de medel som är möjliga att återsöka.

Förslaget till fördelning av statsbidrag och generalschablon innebär ett tillskott av ekonomiska resurser till stadsdelsnämnderna, vilket är nödvändigt för att möta de ökade kostnader som uppstår i samband med ett ökat flyktingmottagande. Det är i dagsläget svårt att förutse hur ökningen kommer påverka nämndernas olika verksamheter över tid. För att kunna ha en långsiktig planering krävs lättnader i redovisningsreglerna för hantering av statsbidrag.

Förslaget till fördelning av det extra statsbidraget baseras på antalet mottagna ensamkommande barn år 2015 medan regeringens fördelning till kommunerna baseras på antal asylsökande och nyanlända. Detta innebär att stadens fördelningsmodell endast tar hänsyn till 2015 års situation och saknar koppling bakåt i tiden, vilket eventuellt inte helt stämmer överens med den ökade kostnadsbilden för flyktingmottagandet.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden föreslår besluta att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.